

TÍÐINDI

Sjúkrahúsini læra at ganga í takt

- Vit eru á rættari kós við at skipa eitt samanhangandi heilsuverk. Jú, nógvir brikkar skulu flytast, men í síðsta enda snýr tað seg um at taka ábyrgd av økinum. Og tað er mín greiða fatan, at fleiri og fleiri lækna vilja upp úr skotgrøvunum, sigur Karsten Hansen, landsstýrismaður í heilsumálum

Jón Brian Hvidtfeldt

- Nei, heilsuverkið fungerar ikki nóg væl enn. Og jú, nógv kann gerast betri.

Karsten Hansen svarar avgjörður, nú hvassar atfinningar eru verandi bygnaði við trimum sjúkrahúsum.

Í Sosialinum mánadagin eftirlýsti Tummas í Garði, fyrrverandi lækna- og varastjóri á Landssjúkrahúsinum, at sjúkrahúsini fáa eina felags leiðslu, ið kann stýra heilsuverkinum betri enn í dag.

- Tað, sum gongur fyri seg nú við ongari samskipan av virkseminum og hópisleysum dupultfunktiónum kann ikki halda áfram, sigur Tummas í Garði.

Karsten Hansen er skjótur at svara:

- Tað er bara ein leiðsla í dag! Aðalstjórin í Heilsumálaráðnum er stjóri fyri heilsuverkið. Eg eri ikki sannførdur um, at ein nýggjur stjóri millum aðalstjóran og verandi sjúkrahústjóran hevði loyst nakað sum helst, sigur Karsten Hansen og heldur fram:

- Tað snýr seg bara um eitt, og tað er at taka ábyrgd!

Og tað er júst tað, ið Karsten Hansen sigur seg vera í gongd við í lýtuni. At taka ábyrgd av føroyska sjúkrahúsverkinum, sum brutto kostar 570 milliónir krónur um árið at reka.

- Vit hava sett fokus á nógving. Vit hava fyri fyrstu ferð gjørt samstarvsavtalur millum sjúkrahúsini, og fyri fyrstu ferð í søguni hava vit í dag ein felags bíðilista fyri øll trý sjúkrahúsini, argumenterar Karsten Hansen.

Sambært landsstýrismanninum var felags bíðilistin veruleiki í vár, og hann virkar.

- Ja, tað er mín greiða fatan, at tað fungerar, svarar Karsten Hansen.

Sambært landsstýrismanninum verður somuleiðis arbeitt intenst fyri at fáa gjøgnumgangandi funktiónir fyri øll trý sjúkrahúsini.

- Vit eru í ferð við at gera stórar broytingar. Vit hava bara eitt heilsuverk, og tað skal fungera sum eitt heilsuverk, sigur Karsten Hansen, sum fleiri ferðir endurtekur,

- Sjúkrahúslógin áleggur sjúkrahúsum at samstarva. Tey skulu sambært lóg veita hvørjum øðrum tænastr, sum kunnu betra um viðgerðartilboðini og raksturinn innan sjúkrahúsverkið. Tað er hesa lógaráseting, sum vit skulu duga betri at fremja í verki, og tað verður arbeitt intenst við hesum, sigur Karsten Hansen

at hvussu illa hann tímir inn í diskusjónina um trý sjúkrahús.

- Man hevur brúkt politiska orku í árávis til at diskutera tann spurningin. Tað er ein politisk avgerð, at vit hava sjúkrahús í Havn, Klaksvík og Tvøroyri. Og tað er mín uppgáva at fáa sjúkrahúsini at virka sum eina eind, sigur Karsten Hansen.

Dupultfunktiónir

Landsstýrismaðurin í heilsumálum kennir seg provokeraðan av tosinum um dupultfunktiónir, ið eftir hansara tykki dregur ov nóg mótí hovuðsstaðnum.

- Hvat er ein dupultfunktión? Skal tú ikki kunna gipsa ein brotnan arm í Suðri, tí sama tilboð er í Havn, spyr Karsten Hansen provokerandi.

Eisini í spurninginum um føðideild er landsstýrismaðurin avgjörður, hóast Landslæknin mælir til at øll børn verða fødd á Landssjúkrahúsinum:

- Í dag kanst tú eiga heima, á Suðuroyar Sjúkrahúsi ella á Landssjúkrahúsinum. Og soleiðis verður tað eisini frameftir. Eg kenni tilmælið frá Landslækninum, og uppgávan hjá okkum verður at

formalisera ta kunning, sum verður givin øllum barnakonum. Allar barnakonur skulu fáa neyvt at vita, hvat er galdandi, um tú eigur ávíkavist heima, í Suðri ella í Havn. Tað er ikki ein sjúka at eiga eitt barn, og tað kostar samfelagnum nóg at flyta allar barnakonur til Havnar at eiga. Men eru komplika- tiónir, so verða barnakonur fluttar á Landssjúkrahúsið, sigur Karsten Hansen.

Landsstýrismaðurin ásannar, at hansara argumentatión tekur stóði í praktiskum viðurskiftum, ikki læknafrøði:

- Ja, hetta er eitt praktiskt argument. Og tá tú tosar um dupultfunktiónir, ið kunnu sparast burtur við at stongja føðideildina í Suðri, so kostar tað eisini samfelagnum at flyta allar barnakonur til Havnar. Og krevja vit allar barnakonur í Suðri til Havnar at eiga, so er tað eisini ein almenn uppgáva at taka sær av restini av familjuni, eitt nú um talan er um barnafamiljur við fleiri börnum, sigur Karsten Hansen.

Dømið við føðideildini tendrar í hjá landsstýrismanninum.

- Vit arbeida hart fyri at skipa sjúkrahúsverkið so-

leiðis at somu uppgávur ikki verða gjørdar á fleiri sjúkrahúsum. Men tað má vera eitt endamál við tí, man ger. Vit kunnu ikki sita inni í okkara flógvu kontórum og skitsa heilsuverkið upp. Vit mugu í veruligan dialog við tey, sum arbeida í heilsuverkinum. Tað er tað, ið eg brúki mína orku til, sigur Karsten Hansen og endurtekur tað, ið hann ikki vil tosa um.

- Spurningurin um eitt ella trý sjúkrahús er ikki til diskusjón. Vit hava bara eitt heilsuverk, sigur landsstýrismaðurin og heldur fram:

- Mín greiða fatan er, at fleiri og fleiri lækna vilja upp úr skotgrøvunum, sigur Karsten Hansen, og vísir á úttalili hjá yvirlækninum í Klaksvík, Jákup Petersen.

Í samrøðu við Sosialin mánadagin sigur Jákup Petersen, at bráðmóttøkurnar á føroysku sjúkrahúsum eiga at miðsavnast í Havn. Men í Klaksvík og á Tvøroyri eigur so at verða fokuserað upp á tilrættalagda kirurgi, ella elektiva kirurgi, sum tað eitur á læknamáli.

- Spesialiserað viðgerð eigur at vera grundarlagið undir teimum smærnu sjúkrahú-

sum, meðan akutta viðgerðin eigur at avmarkast til lívbjargandi ella stabiliserandi viðgerð á staðnum. Fyri at gera hesa umskipan, er eisini neyðugt at taka alt heilsuøkið við, tí nógv av tí, sum okkara forvakt ger nú, er kommunulæknaarbeiði, sigur Jákup Petersen.

Landsstýrismaðurin nikkar.

- Tað er hendavegin, vit eiga at fara, sigur Karsten Hansen og leggur søguliga trumfin á borðið:

- Hví skal viðgerð, sum hevur verið í Klaksvík í áratíggju, og sum virkar væl, niðurleggjast, tí man nú kann bjóða somu viðgerð í Havn, spyr landsstýrismaðurin.

Modellið hjá Tummasi í Garði, fyrrverandi lækna- stjóra, har serlæknarnir í mest móguligan mun verða savnaðir í eitt sterkt, fakligt umhvørvi á Landssjúkrahúsinum, verður tó ikki kveistrað til viks av landsstýrismanninum.

- Jú, sjálvandi skulu vit hava so nógva serfrøði savnaða sum tilber. Men sambært sjúkrahúslógini skulu yvirlæknar vera á øllum trimum sjúkrahúsum. Og hesir yvirlæknar eru eisini serlæknar innan sítt øki. Og

tú fært meg ikki at siga, at ein yvirlækni skal mæta til arbeiðis og ikki gera tað, ið hann dugir best. Tað er her, at vit skulu gera tingini betri, sigur Karsten Hansen og heldur fram við lögfrøðiligu argumentunum:

- Sjúkrahúslógin sigur eisini, at sjúkrahúsini hava skyldu til at samstarva. Tey skulu sambært lóg veita hvørjum øðrum tænastr, sum kunnu betra um viðgerðartilboðini og raksturinn innan sjúkrahúsverkið. Tað er hesa lógaráseting, sum vit skulu duga betri at fremja í verki, og tað verður arbeitt intenst við hesum, argumenterar Karsten Hansen.

Landsstýrismaðurin vil ikki kennast við argumentið um, at smáu sjúkrahúsini taka pengar burtur av teimum pengum, sum høvdu verið betri brúktir til at styrkja Landssjúkrahúsið:

- Nógv tann størsta jättanin fer longu í dag til Landssjúkrahúsið. Og satt at siga, so ivist eg í, hvat er at spara við at flyta alt til Havnar, sigur Karsten Hansen.

Og sjúklingatrygdin er heldur ikki eitt argument, sum flytir landsstýrismannin:

- Fólk verða send á Landssjúkrahúsið rettuliga skjótt, um nakrar komplika- tiónir eru. Tað er mín fatan, at tann parturin riggar væl betri í dag enn fyrr, svarar landsstýrismaðurin og vísir aftur til orðini hjá Jákupi Petersen um í størri mun at brúka smáu sjúkrahúsini til tilrættalagdar viðgerðir, meðan Landssjúkrahúsið verður styrkt til tað akutta og kompliseraða.

Hóast Karsten Hansen undir aðalorðaskiftinum um heilsunýskipan fekk fleiri skot fyri ikki at umrøða sjúkrahúsini í nýskipanini, so er landsstýrismaðurin sannførdur um, at tað var rætt.

- Tað má og skal ikki snúgv seg um talið av sjúkrahúsum. Tað er alt ov nógv politisk orka brúkt uppá í alt ov nógv ár. Men eg kenni á mæ, at vit eru á rættari kós. Og jú, nógvir brikkar skulu flytast í sjúkrahúsverkinum, leggur Karsten Hansen afturat.